

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw
Socjalnych i Zdrowia**

Warszawa, dnia kwietnia 2010 r.

**Pan
Marek Matysiak
Wójt
Gminy Stromiec**

KPZ-4101-01-03/2010
P/10/092

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia, przeprowadziła w Urzędzie Gminy Stromiec, zwanym dalej Gminą, kontrolę realizacji w 2009 r. Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW), z uwzględnieniem wykorzystania pożyczki Banku Światowego. Kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 19 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia realizację przez Gminę Programu Integracji Społecznej (PIS).

Formułując powyższą ocenę NIK wzięła pod uwagę następujące ustalenia:

1. Podstawą merytorycznej i organizacyjnej realizacji PIS przez Gminę, były zadania zdefiniowane w planie działania na 2009 r. Zgodnie z wymogami podręcznika realizacji PIS², zostały one zaakceptowane przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej (MCPS) i uwzględniały cele określone w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz.1701, ze zm.

² Podręcznik Realizacji Programu Integracji Społecznej do wykorzystania przez Gminy, Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej i Urzędy Wojewódzkie Bank Światowy Umowa 7358 POL. Warszawa 25 kwiecień 2008 r.

(GSRPS) ³ przyjętej w 2008 r. W 2009 r. Gmina w ramach PPWOW realizowała 10 zadań, w tym 3 rozpoczęte i zakończone w 2009 r., oraz 7 zadań kontynuowanych, na które umowy podpisano w 2008 r.

2. Poniesione w 2009 r. wydatki w kwocie 153,0 tys. zł stanowiły 61,4 % (249,1 tys. zł) wszystkich wydatków od początku realizacji zadań PIS. Wartość zrealizowanych zaliczek i płatności stanowiło 98,8% zafakturowanych wydatków (154,9 tys. zł) w 2009 r. Pozostała kwota 1.955 zł, zapłacona z rachunku budżetu Gminy, do zakończenia kontroli była w trakcie refundacji, zgodnie z procedurami PIS. Sprawozdania finansowe i operacyjne z realizacji PIS Gmina przekazywała bez opóźnień. Nie stwierdzono rozbieżności między zapisami ewidencji księgowej, a danymi zamieszczonymi w powyższych sprawozdaniach.

3. Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji zadań PIS dotyczyły:

A. Plan Działań zarówno na 2008 r. jak i 2009 r. nie dla wszystkich wykazanych zadań w PIS zawierał odniesienie do zgodności z GSRPS, a podane potwierdzenia zgodności były sformułowane ogólnie. W ocenie NIK było to spowodowane nierzetelnym rozeznaniem potrzeb społecznych gminy, co miało niekorzystny wpływ na przygotowanie i realizację poszczególnych działań, i tak:

- pomimo dwukrotnego ogłaszania konkursu ofert, nie doszła do skutku planowana usługa: pn. „Ułatwienie osobom starszym/niepełnosprawnym funkcjonowania w środowisku” (pomoc w realizacji zaleconych badań lekarskich, konsultacji, umawiania terminów badań lub wizyt, zapewnienia dowozu, itp.). Nierzetelne rozeznanie potwierdzają m.in. wyjaśnienia Pana Wójta: *„...już po ogłoszeniu konkursu wynikało, że projekt taki nie jest możliwy do zrealizowania w dzisiejszym rzeczywistym działaniu służby zdrowia (zapisy, kolejki, oczekiwania, strajki, rejonizacja)”*.

- bez należytej staranności przygotowywano projekt pn. „Zajęcia pozalekcyjne”, w którym zawarto 5 odrębnych różnych merytorycznie i organizacyjnie zadań, wskutek czego na pierwsze zaproszenie do składania ofert nie zgłosił się żaden wykonawca. Nawet w ocenie Pana Wójta projekt taki, *„Nie miał szans powodzenia w realizacji przez jednego oferenta”*.

- także nienależycie zorganizowano usługę pn. „Nie radzisz sobie sam – doradzą ci fachowcy”. Prowadzone w punkcie konsultacyjnym (lokal Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej) porady psychologa, radcy prawnego i doradcy zawodowego zorganizowano w godzinach nieodpowiadającym mieszkańcom Gminy (np. piątek w godz. 11.00 – 13.00),

³ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stromiec 2008 – 2015, str. 126, Uchwała nr XXII/122/08 Rady Gminy Stromiec z 23 września 2008 r.

co zwłaszcza w okresie prac polowych spowodowało, że np. z porad doradcy zawodowego w czerwcu 2009 r. (4 x 2 godziny) skorzystała tylko 1 osoba.

- również bez należytego rozeznania potrzeb, w ocenie NIK, zorganizowano usługę pn. „Poliglota być”, polegającą na pozalekcyjnej nauce języków obcych, bowiem na zajęciach z języka niemieckiego i angielskiego średnia frekwencja była niższa niż 50% zgłoszonych w ofercie uczniów, tym samym nieefektywnie wykorzystano przeznaczony na ten cel fundusz.

- umowy z usługodawcami zawarto bez akceptacji Skarbnika Gminy (art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych⁴), tj. bez stwierdzenia, że zobowiązania wynikające z zawieranej umowy mieszczą się w planie finansowym jednostki. Tym samym Skarbnik nie dokonywał wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, co należało do jego obowiązków, w myśl art. 54 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

B. Nierzetelnie Komisja Konkursowa przeprowadzała ocenę ofert, i tak stwierdzono, że:

- w usługach pn. „Po zdrowy kręgosłup....” i „Wypoczynek letni” Komisja zarekomendowała rozpatrzone oferty do podpisania umów oraz potwierdziła spełnienie kryterium oceny technicznej (zapewnienia w ofercie transportu do i z miejsca wypoczynku i bazy noclegowej wraz z wyżywieniem), podczas gdy Gmina posiadała rozeznanie, że składająca ofertę Publiczna Szkoła Podstawowa nie posiada obiektów i środków transportu niezbędnych do zrealizowania określonej w zaproszeniu usługi. Zgodnie z rozdz. 4 podręcznika realizacji PIS, jeśli usługa realizowana jest z innymi usługodawcami, partnerzy zobowiązani byli na etapie konkursu do złożenia listu intencyjnego oraz do przedłożenia umowy partnerskiej, nie później niż w momencie podpisania umowy (porozumienia wewnętrznego) na realizację usług. Tymczasem w ofercie stwierdzono, że nawiązano współpracę ze szkołami podstawowymi, przeprowadzono rozmowy z właścicielem ośrodka, przewoźnikiem i ubezpieczycielem oraz, że oferent otrzymał także dofinansowanie części kosztów z PIS w ramach PPWOW, co Komisja uznała za wystarczające do spełnienia kryteriów.

C. W planie kontroli wewnętrznej Gminy na rok 2009, nie uwzględniono oraz nie prowadzono monitoringu i kontroli realizacji usług w PIS, podczas gdy w umowie z Województwem Mazowieckim Gmina zobowiązała się do monitoringu i ewaluacji realizacji PIS, a dodać należy, że zlecane przez Gminę usługi były podzlecane kolejnym podwykonawcom. Tym samym nie znajdują potwierdzenia wyjaśnienia Pana Wójta,

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz.1240, ze zm.

że monitoring i ewaluacja prowadzona była we współpracy z MCPS poprzez obsługę on-line systemu MIS, bowiem obejmowała ona tylko sprawozdawczość pomiędzy Gminą a PPWOW. Nie dotyczyła natomiast poprawności realizacji usług przez jednostki, z którymi Gmina podpisała umowy lub porozumienia, w tym m.in. wyboru podwykonawców, kwot i terminów zawartych umów, oceny realizacji ilościowej i jakościowej, opinii beneficjentów itp. Wskazać przy tym należy, że zgodnie z regulaminem kontroli wewnętrznej Sekretarz Gminy rejestruje przeprowadzone kontrole oraz gromadzi dokumenty pokontrolne, zatem w ocenie NIK obowiązki te nie były wykonane rzetelnie.

Przedstawiając Panu Wójtowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia, wnosi o:

1. Rzetelne rozpoznawanie przygotowywanych do realizacji przedsięwzięć.
2. Rzetelne przeprowadzanie ocen ofert przez powołane do tego celu komisje.
3. Zawieranie przez Gminę umów z wymaganą kontrasygnatą Skarbnika.
4. Prowadzenie i dokumentowanie kontroli wewnętrznych zgodnie z regulaminem organizacyjnym Gminy oraz wymaganiami podpisanych umów.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.